

“Bij gebrek aan Rijksmiddelen de Nationale Parken maar opheffen”

— Wim van Wijk (journalist)

Gerrit van Ommering,
beleidsmedewerker ministerie van
EL&I

“Merk overboord zetten zou onverstandig zijn”

> “HET IS HELEMAAL NIET de bedoeling van het Rijk om de Nationale Parken op te heffen. Er is alleen met de provincies afgesproken dat de zorg ervoor een zaak van de provincies wordt. Het overdragen van die taak is gedaan in het vertrouwen dat de provincies die taak ook oppakken. En de eerste indruk is ook dat dit vertrouwen gerechtvaardigd is. Ik heb tenminste nog van geen provincie gehoord die gezegd heeft: ‘weg ermee’.

De Rijksbemoedienissen met zaken rond individuele parken komt weliswaar te vervallen, maar het Rijk houdt wel een rol bij de parkoverstijgende zaken. Dit betreft om te beginnen de borging van het begrip Nationale Parken. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is onlangs vastgelegd dat Nederland 20 Nationale Parken heeft en is op kaart aangegeven waar die liggen. Het Rijk gaat nog na of de continuering van het stelsel van Nationale Parken hiermee voldoende is geborgd, of dat extra borging nog nodig is, bijvoorbeeld in de nieuwe Wet natuurbescherming.

Verder blijft het Rijk het overkoepelende Samenwerkingsverband Nationale Parken ondersteunen, net als de educatie- en communicatie-activiteiten die het IVN in de parken verzorgt. Dit wordt in elk geval tot en met 2013 voortgezet in de huidige opzet; het is de bedoeling deze subsidies daarna onder te brengen in een bredere subsidieregeling.

Kortom: er gaan verantwoordelijkheden over van Rijk naar provincies en parken, en er is sprake van bezuinigingen, maar niet van het opheffen van Nationale Parken. Dat zou zonde zijn: de titel Nationaal Park is een sterk merk. Dat merk overboord zetten zou onverstandig zijn.”<

Johannes Kramer, gedeputeerde
provincie Fryslân

“Hopelijk draait nieuw kabinet dit onzalige besluit terug”

> “WE MOETEN NIET de Nationale Parken opheffen, maar dit onzalige besluit terugdraaien. Ik hoop van harte dat het nieuwe kabinet straks terugkomt op wat er nu aan besluit ligt, want het is toch te gek voor woorden dat een nationale overheid geen geld overheeft voor iets wat van nationale waarde wordt beschouwd.

Hou me te goede, ik zeg niet dat we helemaal terug moeten naar de oude situatie, er valt met ons best te praten over de mate waarin lagere overheden bijdragen, maar zoals de Nationale Parken nu te vondeling zijn gelegd, noem ik een schande. Ook het argument dat het Rijk er niet helemaal zijn handen vanaf trekt door nog wel iets over te hebben voor de overkoepelende organisatie en ook de educatie nog een poosje voor zijn rekening te nemen, vind ik niet sterk. Als je dat aanvoert, mis je het punt waar het om gaat.

Daarnaast is het een misvatting om te denken dat Nationale Parken alleen maar een kostenpost zijn. Neem het Drents Friese Wold. Daar komen jaarlijks zo’n honderdduizend mensen op af, wat voor zo’n dunbevolkte streek rond Appelscha een welkome opsteker is. Of neem Schiermonnikoog. Als daar het Nationaal Park op de agenda staat, komt er al gauw een man of veertig op af en dat is op een bevolking van zo’n 800 zielen toch een behoorlijke opkomst. Ook daar beseft men dat een Nationaal Park economisch belangrijk is en toeristen trekt. Oftewel overheidsgeld voor Nationale Parken komt niet alleen de natuur ten goede, maar ook mensen.

Ondertussen hebben wij als Fryslân besloten onze eigen bijdrage overeind te houden. Provinciale Staten hebben zelfs ingestemd met een kleine verhoging om in ieder geval een deel van het gat dat het Rijk achterlaat te dichten, zodat de Nationale Parken de tijd krijgen om naar nieuwe bronnen van inkomsten te zoeken en te wennen aan de nieuwe situatie. Maar opheffen, nee.”<

Wim Knol, beheerder Nationaal Park Veluwezoom:

“Wij hebben het altijd al zonder parksubsidie geroid ”

> “STEL DAT DE AMERIKAANSE REGERING dit met het Yellowstone National Park zou doen, of Zuid-Afrika met het Krugerpark, dan zouden wij hier in Nederland toch meteen met het vingertje klaar staan? Dit is ronduit een diskwalificatie van de Nationale Parken. Dat gezegd hebbende, het etiket nationaal park is niet gebonden aan geld maar aan de kwaliteit van het gebied en de prestaties als park. Daar moet je vervolgens een rekensom op loslaten en daar de discussie over voeren. In de 82 jaar van ons bestaan hebben wij als oudste park nooit één cent parksubsidie gekregen. Daar staat tegenover dat onze ambities lastiger te realiseren zijn: er is geen loket, geen betaalde secretaris, geen jaarverslag. Wel liften wij mee met de Samenwerkende Nationale Parken als het gaat om communicatieve uitingen, dus hebben we makkelijk praten.

Het besluit van de regering is een mooi moment om na te denken over de kwaliteit en organisatie van de parken. Zijn die nog adequaat? Zou het efficiënter zijn om onafhankelijker te opereren? Zou de besluitvorming niet slagvaardiger verlopen zonder Overlegorgaan, maar met andere vormen van draagvlak en betrokkenheid?

Van opheffen zie ik het niet komen, daarvoor zijn de Nationale Parken te belangrijk. Ze zullen zich minder kunnen profileren. Onderzoek, voorlichting en natuureducatie komen verder onder druk te staan, verwacht ik. Samenvattend, met minder geld kun je een Nationaal Park laten voortbestaan, maar de discussie hoort eerst over kwaliteit te gaan.” <

Jac Pouw, secretaris overlegorganen Nationale Parken Limburg

“Terugreden Rijk geeft provincie meer vrijheden”

> “NATUURLIJK WAS DE EERSTE REACTIE er een van ongelof en teleurstelling. Hoe kun je een partij met wie je afspraken hebt gemaakt, voortaan nog vertrouwen als die eenzijdig terugkomt op die afspraak. Bovendien is Nederland nu zo’n beetje het enige land waar de regering – nota bene op verzoek van de Tweede Kamer – Nationale Parken heeft ingesteld, maar daar geen geld meer voor over heeft en er ook geen bemoeienis meer mee wil hebben.

Maar om de Nationale Parken dan meteen maar af te schaffen, gaat me te ver. Ten eerste omdat het niet de eerste keer zou zijn dat een overheid terugkeert op zijn schreden. En ten tweede omdat de belangen van een NP ook overeind kunnen blijven als het Rijk er zich niet mee bemoeit. In Limburg althans ziet het ernaar uit dat de andere actoren die bij een Nationaal Park betrokken zijn, zoals grondeigenaren, gemeenten en de provincie, bereid zijn de overlegorganen te laten voortbestaan én te financieren.

Daarbij speelt ook mee dat het ons nu vrijstaat om dingen anders te regelen. Bijvoorbeeld de organisatievorm: we kunnen nu belangengroeperingen in het overlegorgaan opnemen, denk aan landbouw- en recreatieorganisaties. Of in plaats van drie afzonderlijke overlegorganen voor elk park er nog maar één over te houden voor alle drie de Limburgse parken samen. Ook staat het ons nu vrij af te wijken van de eis dat een nationaal park een aaneengesloten gebied moet zijn. Zeker rond De Groote Peel liggen natuurgebieden die wij graag bij het beleid voor dat NP willen betrekken. Zo zie je maar: een terugtrekkend Rijk biedt ook kansen.” <

Jac Meter, senior accountmanager bij Nationaal Groenfonds:

“Er zijn nog andere middelen”

> “DE STELLING DOET MIJ DENKEN aan: “Zullen wij het kind dan maar gelijk met het badwater weggoeien?”

Ons belangrijkste natuurlijk erfgoed bestaat uit Werelderfgoed, Nationale Parken en Nationale Landschappen. Gebrek aan middelen doet niets af aan de importantie daarvan. Wij zullen creativiteit, ondernemerschap en betrokkenheid van andere partijen moeten inzetten om het duurzaam beheer te garanderen. Om dat te bereiken heeft Nationaal Groenfonds al samenwerking tussen Nationale Parken, Nationale Landschappen en Servicenetwerk NL geïnitieerd, terwijl gesprekken met de organisatie achter het Nederlandse Werelderfgoed nog lopen. Opzet is te komen tot een gezamenlijke landelijke fondsstructuur voor ‘geefgeld’ – geld dat door donaties is binnengekomen – waarbij we ook nog samenwerking zoeken met partijen als de Postcodeloterij, de koepel van zorgverzekeraars en grote ondernemingen.

Per gebied willen we daarnaast onderzoeken welke economische dragers financieel kunnen bijdragen aan aanleg en beheer van groen. Zo gek is het immers niet om ondernemers en particulieren die voordeel genieten van de natuur, te betrekken bij de financiering van het duurzaam beheer daarvan, met name ondernemers uit de recreatieve en toeristische branche. Ook gebiedsfondsen en de RaboStreekrekening kunnen helpen ondernemers te betrekken bij natuur en landschap en de financiering ervan. Daarnaast introduceren wij als Nationaal Groenfonds graag revolverende fondsen, bij voorkeur samen met de provincies. Uit zo’n fonds kunnen kansrijke groene initiatieven tegen een lage rente gefinancierd worden.” <